

“La gent espera de nosaltres el pacte, no pas picabaralles”

Antoni Balmón

Alcalde de Cornellà de Llobregat i vice-president de l'Àrea Metropolitana

JORDI PLAY

El juliol del 2010 s'aprovava al Parlament la llei de l'Àrea Metropolitana, que recuperava la figura que el president Jordi Pujol havia suspès l'any 1987 quan l'alcalde Maragall havia pres un lideratge molt fort a l'Ajuntament de Barcelona. Han passat gairebé tres anys, i aquesta institució és governada per un pacte CiU-PSC. Quin balanç en feu?

—XAVIER TRIAS: Recuperar l'Àrea Metropolitana és una decisió estratègica bona. Certament, en els inicis de l'Àrea Metropolitana amb Pasqual Maragall al capdavant, es va prendre com un contrapoder a la Generalitat. Suprimir-la va ser un error que vàrem cometre tots aleshores. Feliçment ho hem resolt. En l'àmbit dels partits ha estat una decisió complexa però molt positiva, i estic segur que tota la gent de CiU i de la resta de formacions n'estan molt satisfetes. L'Àrea, ben utilitzada, és un punt de trobada on es poden donar complicitats que en uns altres nivells de l'administració és més difícil, perquè hi ha competència ideològica.

En canvi, aquí es pot donar una coincidència i una plena col·laboració entre formacions diferents. Estem convençuts, almenys jo n'estic molt, que per sortir de la crisi cal que l'Àrea Metropolitana funcioni bé. Si som capaços d'anar plegats i rebutjar les picabaralles polítiques, tenim bona part del camí fet. La gràcia és que Barcelona no s'aprofiti de la resta de ciutats i pobles, sinó que els ajudi.

—ANTONI BALMÓN: La suma de moltes complicitats per arribar a la llei va donar un fruit de confiança i d'utilitat, quan veníem d'un camí de desconfiança i de dubtes sobre la utilitat d'aquesta institució. El resultat d'aquella unanimitat al Parlament és una administració més simplificada i més viable des del punt de vista econòmic que no pas si s'haguessin mantingut les tres institucions anteriors (l'Agència Metropolitana del Transport, l'Entitat Metropolitana del Medi Ambient i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana).

Ha estat un pacte de govern fàcil, lligat a un pla estratègic amb un seguit d'actuacions vinculades a la realitat

quotidiana de la gent i a afrontar les conseqüències de la crisi econòmica. Som de les poques administracions supralocals que podem mantenir una inversió pública destinada a millorar les nostres ciutats, i per una altra banda, mantenir la política de residus, la política mediambiental, una política del cicle de l'aigua, el transport públic i el manteniment de tots els serveis.

—X. TRIAS: I tot això sense endeutament, amb l'única excepció del capítol de transport.

—A. BALMÓN: Si fem balanç d'aquests anys, hem fet molta feina. Vam posar en marxa la nova administració sense cap problema, i ara que està tot endreçat, començarem a treballar més amb una mirada abstracta que no pas concreta, també perquè en aquests temps és molt difícil de determinar quines són les necessitats que tindrem en aquests territoris. I en segon lloc, podem fer coses plegats que els ajuntaments per ells mateixos no es poden ni plantejar, i en canvi l'Àrea Metropolitana pot universalitzar aquesta mirada. En matèria energètica, d'habitatge o d'ocupació, ajudes a persones i col·lectius en situació de risc, per exemple, ja fem molta feina conjunta. Hi ha una coincidència d'objectius i ningú no manifesta cap tipus de discrepància.

—**Però sempre hi ha susceptibilitats, sobretot territorials. Alcalde Trias, parlàveu de posar Barcelona al servei de la resta de poblacions, i no a la inversa. Però a Tarragona, per exemple, hi ha qui està molt molest perquè el complex d'oci es dirà Barcelona World.**

—X. TRIAS: És que jo no hi estic d'acord! Barcelona està disposada a posar el seu nom a favor de la resta del territori, però no té sentit que un senyor digui que això es dirà Barcelona World sense preguntar-ho. Jo vaig pel món i als alcaldes que visito els regalo el llibre dels germans Roca, perquè crec que faig un favor a Girona, el millor restaurant del món està a 35 minuts en tren d'alta velocitat de Barcelona. Ara bé, seria un error que Barcelona intentés apropiar-se el país. Barcelona ha de posar-se a favor del país. A mi no m'importa gens que un altre territori remarqui que està ubicat a tocar de Barcelona, però el que no vull és que

“Aquesta societat no se'n sortirà sense un acord dels partits majoritaris”

Xavier Trias

Alcalde de Barcelona i president de l'Àrea Metropolitana

JORDI PLAY

sembla que Barcelona és una depredadora. En aquest sentit, amb l'Àrea Metropolitana hem fet un camí molt important, un canvi de mentalitat. Si una empresa s'instal·la al 22@ a Barcelona li va bé, però també si s'instal·la a Cornellà o a Sant Cugat del Vallès.

—A l'Àrea Metropolitana es fa més política social que no pas política des de l'eix nacional. El dia a dia és més senzill, potser per això l'acord ha estat més fàcil?

—X. TRIAS: El pacte no era tan fàcil! Però nosaltres ens havíem proposat que ho fos.

—A. BALMÓN: Ens hi vam estar quatre anys, per fer el pacte!

—X. TRIAS: CiU no era precisament una entusiasta de l'Àrea Metropolitana.

—Tenien por que es convertís en un contrapoder de la Generalitat?

—X. TRIAS: Ara tots els alcaldes i alcaldables de CiU de l'Àrea Metropolitana n'estan encantats. Però aleshores es vivia una història d'enfrontaments, perquè efectivament pensaven que aquesta institució debilitaria la Generalitat. Però és evident que no és veritat. La gent que explica aquestes històries s'equivoca molt. Matar l'Àrea Metropolitana és una rucada imperdonable.

—Al PSC també hi va haver reticències, per a materialitzar aquest acord?

—A. BALMÓN: Al meu partit la cultura del pacte és molt sòlida. Cadascú té una obligació, la meua és defensar Cornellà i la del senyor Trias defensar Barcelona. I tots dos tenim la mateixa obligació de defensar l'Àrea Metropolitana. Contra un altre govern? No, a favor nostre. No és cap contrapoder. En aquella època vaig tenir reunions amb CiU i amb més partits per explicar-los la necessitat de pactar, em vaig passejar pertot arreu per explicar que teníem l'obligació tots plegats de defensar les infraestructures, i si aquestes infraestructures estan gestionades per la Generalitat, doncs ens barallarem amb la Generalitat i arribarem a acords, i si és l'estat, el mateix. Barcelona, com a marca, t'arrossega, et posa al món, però Barcelona tota sola no té ni el territori ni els recursos humans suficients per a poder assumir l'Àrea Metropolitana. Per tant, treba-

llem en una dinàmica conjunta però respectant cada municipi. Fem política, no sols gestionem.

—És una política municipal i metropolitana, però no es fa política de partit. El president Jordi Pujol no volia l'Àrea Metropolitana perquè temia que l'alcalde Maragall es transformés en un contrapoder i es reforçés per després presentar-se de candidat a la Generalitat. Estratègicament es pot entendre?

—A. BALMÓN: Les raons de Pujol són raons polítiques egoistes i partidistes.

—X. TRIAS: Sense Àrea Metropolitana, el senyor Maragall es va acabar presentant igualment a la Generalitat!

—Però ara CiU ha guanyat a Barcelona. Des del PSC es podien despertar reticències en el sentit de pensar que, al final, qui més profit traurà de l'Àrea Metropolitana serà l'alcalde de Barcelona, i el PSC, partit municipalista, pot pensar que està afavorint un altre projecte polític.

—A. BALMÓN: És que jo noestic d'acord amb aquesta premissa. Quan debatíem la llei de l'Àrea Metropolitana i vam plantejar qui havia de ser el president, jo sempre vaig defensar que havia de ser l'alcalde de Barcelona, però no ho podia dir la llei. I quan es va constituir l'Àrea Metropolitana

Xavier Trias:
“Tots vàrem cometre un error greu suprimint l'Àrea Metropolitana l'any 1987”

La segona vida de l'Àrea Metropolitana

L'estiu del 2010, el Parlament de Catalunya recuperava, per unanimitat, una institució que l'any 1987 havia estat esborrada del mapa per desig exprés del president Jordi Pujol. El govern de CiU entenia que l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) era un contrapès del PSC en el poder català, amb un Pasqual Maragall en apogeu com a líder del socialisme després de la proclamació de Barcelona ciutat olímpica. Amb la seva suspensió, l'esperit de l'AMB sobreviuria trossejat en tres entitats: l'Agència Metropolitana del Transport, l'Entitat Metropolitana del Medi Ambient i la Mancomunitat de Municipis de l'Àrea

Metropolitana. Vint-i-cinc anys després d'aquella suspensió, la Cambra catalana dotava l'Àrea Metropolitana d'una llei que reforça el poder de l'entorn de Barcelona, format per 36 municipis que agrupen més de tres milions de persones.

El principal escull per al consens era la presidència de l'Àrea, fins ara sempre ocupada per l'alcalde de Barcelona. CiU, confiada a guanyar per primera vegada l'alcaldia de la capital, demanava que la presidència fos, per decret, per a l'alcalde barceloní. No va guanyar el pols directe, però la fórmula final va satisfer tots els partits: Barcelona tindria

un pes clau per a decantar la votació, però necessitaria el suport dels municipis més poblats, com l'Hospitalet de Llobregat i Cornellà de Llobregat. La nova Àrea Metropolitana mantindria les competències en transport públic, taxi, aigua i residus, i guanyaria en gestió d'urbanisme, ordenant el territori a través d'un pla director urbanístic metropolità. L'equip de govern de l'Àrea Metropolitana el formen CiU, PSC, ERC i ICV, tot i que socialistes i convergents hi tenen majoria suficient per a governar sense republicans i eco-socialistes. I la setmana passada, Xavier Trias va convidar el PP a sumar-s'hi, amb l'argument que aquest ens metropolità no busca la confrontació entre partits sinó la col·laboració entre ciutats.

vaig defensar la candidatura del senyor Trias, perquè no era una qüestió partidista, sinó de posar en valor l'Àrea Metropolitana. No és una qüestió conjuntural, ara sóc alcalde i ara no, és un instrument de gestió de vida quotidiana dels ciutadans que va més enllà de qualsevol partit.

—I al vostre partit no hi ha susceptibilitats en aquest sentit?

—A. BALMÓN: No, de cap manera.

—X. TRIAS: Perquè les coses funcionin s'han de crear vincles de lleialtat i de respecte mutu, de saber què es pot fer i què no. Qui vulgui utilitzar l'Àrea Metropolitana com una eina llancívola en contra d'un dels partits que la integren s'equivoca, perquè tenim un acord de no fer-ho. Cada alcalde al seu ajuntament fa el seu paper i no ens posem l'un amb l'altre, però estem d'acord en com hem de funcionar a

l'Àrea Metropolitana. A l'Ajuntament de Barcelona es porten algunes guerres ideològiques, però aquí no se'n fa cap.

—És un esperit útil per a fer política al servei dels ciutadans. Per què no es trasllada a més administracions? Si els vostres partits treballen conjuntament aquí, per què l'entesa no es pot traslladar al cas de l'Ajuntament de Barcelona?

—X. TRIAS: Perquè cada ajuntament té la seva dinàmica. Si jo tinc 14 regidors i la majoria està en 21, creure que no ho passaràs malament és creure't *Alicia al país de les meravelles*. A l'ajuntament tenim una situació complexa, i sóc conscient que ser l'alcalde d'una ciutat que durant molts anys ha estat gestionada i dirigida per uns altres partits no pot ser fàcil.

—Podríeu fer bo dins del vostre partit l'esquema de l'Àrea Metropolitana i intentar un pacte a Barcelona.

—X. TRIAS: Ens equivocaríem si apliquéssim el mateix patró.

—A. BALMÓN: A Cornellà hem tingut pactes de govern amb CiU amb ICV i amb tots dos. Al PSC tothom sap que defenso el pacte, més encara en aquests moments. El pacte és útil per al ciutadà si es fa amb intel·ligència, per defensar mínims, i si es pot defensar algun màxim també estaria bé. Sé que en aquests moments la gent espera de nosaltres pactes, mirades cap a la ciutadania, i no pas picabaralles. De què serviria que el PSC presentés una moció a l'Àrea Metropolitana per carregar contra el govern de Catalunya? Des del punt de vista de la gestió per al ciutadà és inútil.

—Vostè és un home bo.

—A. BALMÓN: No, això no té a veure amb si som més bons o més dolents, sinó amb entendre què passa.

—I per què no traslladeu aquest esquema a l'Ajuntament de Barcelona?

—A. BALMÓN: Perquè tenim diferenciades les nostres funcions. Jo tinc una funció dins del partit en política nacional, però la nostra funció en l'àmbit local no està determinada per les polítiques nacionals dels nostres respectius partits. De la mateixa manera que a la Diputació de Barcelona es dona una altra situació de pactes, i no vol dir que

CiU no pugui fer pactes diferents en d'altres institucions. I a l'Ajuntament de Barcelona qui determina la seva política de pactes envers CiU és el PSC de Barcelona.

—**La Diputació de Barcelona és un cas molt similar –pel que fa a la gestió– a la tasca que es fa a l'Àrea Metropolitana, i en canvi no hi ha pacte sociovergent.**

—A. BALMÓN: Jo, en la vida entro en pocs jardins més enllà del meu...

—**Tan difícil és, aquesta mirada moltes vegades utilitària i possibilista de la política pràctica, de portar-la al Parlament i als pactes de govern de la Generalitat?**

—A. BALMÓN: Sembla ser que sí, oi?

—**Per quin motiu?**

—A. BALMÓN: Pensar que els polítics són diferents de la societat en què s'insereixen és un error. En els darrers quinze anys, el PSC ha fet el mateix que la societat, créixer. Però hem perdut una certa musculatura, i recuperar-la no és una feina de dos dies. Sempre tens la sensació que l'altre t'ha guanyat perquè ha fet una oposició que no corresponia, que ha anat més enllà del que hauria de ser una política d'oposició. I quan entres al govern, penses que ningú no t'ajudarà. Amb un creixement econòmic normal, es pot entendre que els partits de l'oposició no t'ajudin, fins i tot jo estaria disposat a defensar aquesta no ajuda –no massa, però–, però en els moments actuals és una barbaritat no cooperar. Ara bé, no és fàcil recuperar la cultura de l'esforç, de combat, de tirar endavant... La situació és tan greu que demana una resposta excepcional, i una societat sàvia recorre a gent sàvia, que normalment és gent que no té problemes per a enfrontar-se a la realitat, que sap que el seu temps està a punt d'esgotar-se però que encara pot aportar moltes coses. I

Trias: “La gent pactista no és la que diu sí a tot, perquè aleshores ets un mesell”

en canvi, aquí, entre uns i altres, anem a buscar gent que encara no ha fet ni el primer trajecte.

—**Aquesta constatació podria tenir noms propis.**

—A. BALMÓN: Molts, i de molts partits.

—X. TRIAS: En tot cas, aquesta societat no se'n sortirà sense un bon acord dels partits majoritaris, amb respecte als petits, també. Per això és un error no buscar punts de trobada i d'entesa. A l'Àrea Metropolitana, m'hi sento especialment còmode perquè tenim molts punts d'acord que ajuden a construir i a mirar el futur amb més optimisme. Jo sóc un nacionalista clàssic pujolià, i per tant crec que, o demostrem que estem actuant en benefici de la gent, o sortirem per la finestra.

—**Els partits també trontollen...**

—X. TRIAS: Molt, i tenen crisis importants. Quan les enquestes diuen que els partits més importants cauen i els petits pugen, generant situacions de possible ingovernança, aquí tots tenim una gran responsabilitat, al marge de la nostra dimensió. No és un joc, perquè Catalunya, les ciutats i també Espanya, ens ho juguem tot.

—**Apel·leu a la cultura del pacte, en aquestes circumstàncies?**

—X. TRIAS: Totalment. El pacte és molt necessari, perquè si no hi ha prou massa crítica, acabarem rebent un cop molt fort. Sense pactes, el país s'encallarà en una discussió interna molt gran. Estic a favor de parlar del dret a decidir, però per aconseguir massa crítica. Després la gent decidirà què vol fer, i segons la massa crítica que tinguem, podrem fer una cosa o no la podrem fer. Tenim una situació econòmica insostenible, i tenim un país, Catalunya, que veu que amb les dependències que té de Madrid és impossible que se'n pugui sortir. Quan te'n vas a Espanya no trobes una actitud molt receptiva, al contrari, la resposta és molta agressivitat. Però quan parles durant una estona llarga, hi ha gent que comença a dir que potser tenim part de raó. I a partir d'aquí hem de veure si això pot donar llum a una sortida o si, per contra, no hi ha sortida.

—**Fa uns mesos, el govern va fer una oferta a ERC i el PSC perquè entressin a l'executiu, però ambdu-**

**Antoni Balmón:
“Les aventures
populistes
fragmenten més
l'estratègia per
sortir de la crisi”**

LOGO PLAY

es forces van rebutjar-ho. Penseu que aquest pacte ara seria possible, tenint en compte que el govern d'Artur Mas no amaga la voluntat d'esdevenir un estat propi?

—X. TRIAS: Depèn de per a què siguin els pactes. A mi a Barcelona m'interessaria tenir un pacte. A Catalunya seria molt bonic, però no estic segur que es pugui materialitzar ara.

—A. BALMÓN: Ja no ens podem confiar dels tòpics i dels manuals, estan destrossats. El PSC té la voluntat ferma de no trencar amb Espanya, però ens hi volem mantenir en unes altres condicions. I més enllà de l'Ebre tot són resistències. És evident que, si algú es pensa que els acords arriben de seguida i sense entrebancs, s'enganya a ell mateix. Per això estem en el camí d'obrir noves vies i d'intentar fer una reforma radical del sistema que permeti parlar de tot, de polítiques territorials, econòmiques i socials. Això és el que estem fent. Amb discrepàncies? Sí, és

veritat. Però en el PSC creiem que ens necessitem els uns als altres i estem convençuts que el camí de la ruptura no és un bon camí.

—**En tot cas, per què vàreu rebutjar l'oferta d'Artur Mas?**

—A. BALMÓN: Pel que fa al pacte amb CiU a la Generalitat, l'única oferta que vam tenir és una oferta radiofònica. No és de país seriós oferir pactes a través de la ràdio, cal fer una feina prèvia que CiU no va fer. Però insisteixo, el PSC no vol trencar ponts. Ens necessitem, perquè el marge de gestió que té la Generalitat és de centímetres, i abans era de quilòmetres, ho reconec.

—X. TRIAS: Jo potser veig la política d'una manera especial, crec que la gent que és pactista no és la que diu sí a tot, perquè aleshores ets un mesell. La capacitat de pacte es fa des de creences i de convenciments profunds. La cultura del pacte no s'improvisa, exigeix fer cuinetes. No pots pensar-te que faràs pactes retransmetent-los a través dels mitjans

de comunicació. Si vols pactar amb una persona, l'has de conèixer, t'hi has de veure, has d'anar a sopar, tenir reunions, algunes de treball i d'altres no, per crear un clima de confiança. I sobretot, has de tenir capacitat de decisió i lideratge. Quan parles amb un líder i et diu "mira, és que no sé si el meu partit pot admetre això", aleshores anem molt malament!

—**Hi ha gaires sopars i converses, entre polítics de diferents sigles?**

—X. TRIAS: No ho sé, perquè jo ara no em dedico a això. Per què amb l'Antoni Balmón tenim aquesta col·laboració? Perquè hem mantingut la nostra paraula, i això dóna una gran confiança a les dues parts.

—A. BALMÓN: Abans de fer un pacte has de tenir clar per què vols pactar i identificar què representa cadascuna de les parts. En aquest sentit, jo truco més per mantenir els ponts de diàleg que no pas em truquen a mi...

—**Així sembla fàcil, pactar. El problema són els lideratges?**

—A. BALMÓN: Jo abans parlava de la societat, no sols dels polítics. Noto una absència de lideratge en la societat mateixa. La política és com la societat, i si la societat està desorientada, no podem demanar a la política que ho orienti tot. Quan em llevo cada matí estic desorientat, però sóc més partidari de buscar camins que no pas solucions. Si algú ve a explicar-nos solucions màgiques per sortir de la crisi, jo me n'aniré per un altre camí.

—**El futur rau en aquesta manera d'intentar resoldre les qüestions entre grans partits? O penseu que les opcions minoritàries cada vegada tindran més força i desplaçaran opcions de grans pactes com la que plantegeu?**

—X. TRIAS: No ens ha d'espantar, que surtin noves opcions polítiques. Després ja es veurà si tenen continuïtat o no, perquè tenir posicions radicals és molt fàcil si no governes. Si cap d'aquestes forces assoleix responsabilitats institucionals, l'escenari canvia totalment i potser els seus plantejaments ja no tenen sentit.

—A. BALMÓN: En la societat hi ha sectors radicalitzats que miren les opcions polítiques que hi ha i no troben cap sigla de referència, i és veritat, que costa de trobar referents. Però les aventures populistes fragmenten més l'estratègia per a sortir de la crisi. Els menors de 45 anys no van viure la Transició, han viscut la democràcia i el creixement econòmic, i el seu comportament és totalment diferent. I probablement una part d'aquesta generació ha de passar per una experiència populista per a entendre que, per exemple, quan busquem una nova llei electoral no vol dir que s'hagi d'assegurar que tothom hi està representat, sinó assegurar la governança de la societat. Governar vol dir prendre decisions, no pas estar cada dia consultant, i si no tens forces polítiques fortes no te'n surts. Gestionem un poder públic, no pas ansietats i frivolitats. Sigui com sigui, el futur serà millor, i gent com nosaltres serà necessària.

—X. TRIAS: La situació econòmica és difícil, i també ho és la relació amb l'estat, i en aquest sentit, les persones que ocupem càrrecs de responsabilitat tenim l'obligació de donar esperan-

Balmón: “No és de país seriós oferir pactes a través de la ràdio, cal fer una feina prèvia que CiU no va fer”

ça a la gent, explicant les coses de debò, sense enganyar, encara que et porti a perdre una part dels vots. Per exemple, a l'Àrea Metropolitana tenim com a principi bàsic no fer dèficit. A Barcelona tampoc no faig dèficit, i el senyor Balmón no només no fa dèficit a Cornellà, sinó que no té deute, i això li dona molta força.

—De fet, Cornellà és el municipi menys endeutat de Catalunya i el segon de l'Estat espanyol. Quina n'és la recepta?

—A. BALMÓN: La resposta no és tant què fem ara, sinó què hem fet en el passat. Després de les municipals del 2007 jo vaig començar a prendre mesures.

—No heu tingut pas un cost electoral, per retallar despesa. Teniu majoria absoluta, al municipi.

—A. BALMÓN: Curiosament, no he fet retallades. L'ajuntament va ingressar cinc milions d'euros per unes obres, i em van dissenyar un pressupost per al 2008 de set milions d'euros. Vaig dir que no, que aquells milions els estalviaríem.

—X. TRIAS: Aquesta contenció de la despesa serà una de les claus que farà que l'Àrea Metropolitana tingui un paper rellevant en la sortida de la crisi. Els autèntics tractors serem les àrees metropolitanes de Barcelona i Madrid, i València més moderadament. Bilbao, que també té una àrea metropolitana potent, no hi contribueix i va pel seu compte, per això els va bé.

—Amb la complexitat de la situació, trobeu viable exportar el model de pacte metropolità a la Generalitat o al Parlament?

—X. TRIAS: Sóc dels qui creuen que s'exportarà, perquè el pacte és necessari. Però no sempre hi ha moments d'entesa, de vegades es produeixen

enfrentaments que impedeixen aquesta entesa.

—A. BALMÓN: Sempre sóc partidari del pacte. No m'hi resigno, enlloc. Si la situació entra en un camí sense sortida, el que no podem fer és marxar cadascú cap a un cantó de la muntanya. Ara bé, la funció de la política també s'ha de resituar, i calen polítics amb molta experiència. Fins ara hem vist els polítics com una gent superdotada que ho podia resoldre tot, però això no és veritat.

—Rompeu una llaça en favor dels polítics amb més experiència i més edat?

—A. BALMÓN: No parlo de l'edat del DNI, sinó del trajecte vital.

—Els pactes poden ser amb tots els partits, o hi ha excepcions?

—A. BALMÓN: Jo parlo del pacte en genèric.

—X. TRIAS: Cada moment exigeix una estratègia diferent, i si només fas allò que t'interessa a tu, el pacte mai no serà possible.

*Gemma Aguilera
Vicent Sanchis*